

Τί έγινε στο Σουδάν;

- Στις 19 Δεκέμβρη 2018 ξεκίνησε μια εξέγερση στο Σουδάν. Η εξέγερση οδήγησε στην απομάκρυνση του προέδρου του Σουδάν, Ομάρ Αλ Μπασίρ, από την εξουσία στις 11 Απρίλη του 2019. Ο στρατός σκηνοθέτησε ένα συντηρητικό στρατιωτικό πραξικόπημα, προκειμένου να ανακόψει το επαναστατικό κύμα και να συνεχίσει την πολιτική του Αλ Μπασίρ. Διέλυσε το κοινοβούλιο και εγκαθίδρυσε ένα στρατιωτικό καθεστώς που θα διαρκούσε δυο χρόνια, με επικεφαλής το Μεταβατικό Στρατιωτικό Συμβούλιο. Οι επαναστατικές δυνάμεις, ενωμένες στην Συμμαχία για την Ελευθερία και την Αλλαγή, με επικεφαλής το Κομμουνιστικό Κόμμα Σουδάν και την Ένωση Επαγγελματιών του Σουδάν, συνέχισαν την επέλαση τους, αποφασισμένες να προχωρήσουν την επανάσταση μέχρι τέλους. Η σύγκρουση μεταξύ του Μεταβατικού Στρατιωτικού Συμβουλίου και της Συμμαχίας για την Ελευθερία και την Αλλαγή συνεχίζεται. Μπορεί είτε να εξελιχθεί σε μια λύση όπως αυτή στην Αίγυπτο, που το στρατιωτικό καθεστώς μεταμφιέστηκε σε δημοκρατικό κόμμα ή να προχωρήσει στην εγκαθίδρυση μιας επαναστατικής δημοκρατίας.

Γιατί ξεσηκώθηκε ο λαός του Σουδάν;

- Το 2018 αυξήθηκε η ένταση των αρνητικών κοινωνικών πιέσεων σαν αποτέλεσμα του τέλους της οικονομίας του Σουδάν. Οι ρυθμοί ανάπτυξης έπεσαν στο -2,3% για τη χρονιά. Αυτό ήταν αποτέλεσμα τουλάχιστον τεσσάρων αιτιών.

α) Πόλεμοι. Ο Ομάρ Αλ Μπασίρ ήταν στην εξουσία από το 1989. Σε αυτό το διάστημα έλαβαν χώρα δυο αιματηροί πόλεμοι. Ο πρώτος ήταν μεταξύ του βορά και του νότου της χώρας, η δεύτερη φάση του οποίου κράτησε από το 1983 μέχρι το 2005. Ως αποτέλεσμα αυτού του πολέμου δυο εκατομμύρια έχασαν τη ζωή τους, τέσσερα εκατομμύρια εκτοπίστηκαν από τις εστίες τους και η χώρα διχοτομήθηκε σε Σουδάν και Νότιο Σουδάν το 2011. Ο δεύτερος πόλεμος ήταν στην επαρχία του Νταρφούρ, ο οποίος είχε σαν αποτέλεσμα το θάνατο εκατομμυρίων και την καταστροφή της τεράστιας περιθωριοποιημένης επαρχίας, που πλήττεται έντονα από την επέλαση της Σαχάρας. Και οι δυο πόλεμοι αδυνάτισαν το Σουδάν.

β) Πετρέλαιο. Η οικονομία του Σουδάν εξαρτάται από τις εξαγωγές πετρελαίου, με τα μεγαλύτερα κοιτάσματα να βρίσκονται στο νότιο τμήμα της χώρας. Με τη διχοτόμηση του Σουδάν, το Νότιο Σουδάν πήρε τον έλεγχο του 75% των κοιτασμάτων. Παρ'όλα αυτά, το 2008, το 21.5% του ΑΕΠ του Σουδάν προήλθε από τις εξαγωγές πετρελαίου (και συντηρούσε έναν ρυθμό ανάπτυξης 11.5%). Όταν το 2014 κατέρρευσαν οι διεθνείς τιμές του πετρελαίου η οικονομία του Σουδάν βρέθηκε σε ελεύθερη πτώση.

γ) ΔΝΤ. Το 2017 το Σουδάν είχε εξωτερικό χρέος πάνω από 50 εκατομμύρια δολάρια, 61% του ΑΕΠ του, με περίπου το 84% αυτού καθυστερημένο. Το 89% του χρέους του Σουδάν ήταν σε άλλες χώρες και σε εμπορικές τράπεζες (με το υπόλοιπο σε διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς). Το Νοέμβριο του 2017 το ΔΝΤ πρότεινε στην κυβέρνηση του Σουδάν να κόψει τη στήριξη των τιμών του ψωμιού και των καυσίμων και να υποτιμήσει το νόμισμα, τη σουδανέζικη λίρα. Η κυβέρνηση ακολούθησε τη συνταγή του ΔΝΤ. Μετά την άρση της κρατικής παρέμβασης στις τιμές και την υποτίμηση η κατάσταση βγήκε εκτός ελέγχου.

δ) Από το 1976 το Σουδάν είχε υιοθετήσει την κοσμοθεωρία του πολιτικού Ισλάμ. Ο υποστηριζόμενος από τις ΗΠΑ δικτάτορας Τζαφάρ Αλ Νιμέρι συνασπίστηκε την ίδια χρονιά με τη Μουσουλμανική Αδελφότητα. Το 1985 ξέσπασε μια μαζική εξέγερση που ανέτρεψε το καθεστώς Αλ Νιμέρι και άνοιξε το δρόμο για την αποκατάσταση των

δημοκρατικών διαδικασιών. Μεταξύ του 1985-89 έγιναν προσπάθειες για μια ειρηνική λύση στον εμφύλιο στο Νότο της χώρας και για την απόσυρση του νόμου της Σαρία που είχε εισάγει ο Αλ Νιμέρι και η συμμαχία της Μουσουλμανικής Αδελφότητας. Όμως η δημοκρατική διαδικασία δεν μακροημέρευσε. Τον Ιούνιο του 1989 η Μουσουλμανική Αδελφότητα οργάνωσε πραξικόπημα, ανέτρεψε την εκλεγμένη κυβέρνηση και διάλυσε το κοινοβούλιο, τα κόμματα, τα συνδικάτα και όλους τους κοινωνικούς φορείς. Επέβαλε ένα πλήρως αντιδραστικό καθεστώς, το οποίο είχε σαν αποτέλεσμα τη συνέχεια του εμφυλίου, την απόλυση 250.000 εργατών και δημόσιων υπαλλήλων και στη δημιουργία των “σπιτιών-φαντασμάτων”, στα οποία οι δημοκρατικοί ηγέτες βασανίζονταν (και κάποιοι δολοφονούνταν). Ο Ομάρ Αλ Μπασίρ, που ήταν ο διάδοχος αυτού του καθεστώτος, συνέχισε να υποστηρίζει την ατζέντα της μουσουλμανικής αδελφότητας. Αντί να αντιμετωπίσουν τα σοβαρά πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα της χώρας, οι κυβερνήσεις του Αλ Νιμέρι και του Αλ Μπασίρ κρύφτηκαν πίσω από μια σκληρή πολιτισμική ατζέντα (που περιλάμβανε νόμους για τη βλασφημία, νόμους εναντίον των δικαιωμάτων των γυναικών και πολιτικές ενάντια στην ποικιλότητα των λαών του Σουδάν και του πολιτισμού του). Τόσο ο Αλ Νιμέρι όσο και ο Αλ Μπασίρ έπεσαν γιατί δεν είχαν καμιά απάντηση για την οικονομική κρίση, το μόνο που έκαναν ήταν να καταστείλουν τα επεισόδια ενάντια στο ΔΝΤ.

Πώς ξεσηκώθηκε ο λαός του Σουδάν;

- Η εξέγερση ξεκίνησε στην Αμπαρα, μια εργατική πόλη, από την οποία ξεκίνησε το κίνημα των συνδικάτων του Σουδάν τη δεκαετία του 1940. Η κληρονομιά εκείνων των αγώνων, και η νικηφόρα πάλη για την ανατροπή του φιλοβρετανού δικτάτορα Ιμπραήμ Αμπούντ (τον Οκτώβρη του 1946) και του Αλ Νιμέρι (το 1985) κρατάει ακόμη.
- Μια σειρά παλιότερων πολιτικών σχηματισμών (το Κομμουνιστικό Κόμμα Σουδάν και η Ένωση Γυναικών Σουδάν) νεότερων σχηματισμών (η Ένωση Επαγγελματιών Σουδάν, που δημιουργήθηκε

το 2016 από 17 σωματεία) ενώθηκαν σε αυτόν τον αγώνα με κοινωνικούς φορείς και κόμματα, μαζί με μια νέα ομάδα που το όνομα της είναι χαρακτηριστικό του πολιτικού κλίματος, την Γκρίφνα (Έχουμε αηδιάσει). Αυτές οι ομάδες συνενώθηκαν γύρω από την Διακήρυξη για την Ελευθερία και την Αλλαγή, η οποία διεκδικεί πληρη δημοκρατία σχετικά με την πολιτική και την οικονομική κατάσταση της χώρας και δέσμευση για την υγεία, την παιδεία, την κατοικία, την προστασία του περιβάλλοντος, όπως και την άμεση συγκρότηση μιας Εθνικής Συνταγματικής Επιτροπής. Η Διακήρυξη δεσμεύει τις διάφορες πολιτικές ομάδες σε ενότητα.

Τί είναι δυνατό να γίνει στο Σουδάν;

- Για την ώρα ο στρατός φαίνεται να είναι κυρίαρχος της κατάστασης. Αντιμέτωπος με την αποφασιστικότητα και την ηρωική συνέχιση των μαζικών διαμαρτυριών υπό την ηγεσία της Συμμαχίας για την Ελευθερία και την Αλλαγή, που απολαμβάνει την υποστήριξη των κατώτερων αξιωματικών, η στρατιωτική χούντα δέχτηκε τις συμβιβαστικές προτάσεις της Αφρικανικής Ένωσης να μοιραστεί την εξουσία με τη Συμμαχία για τρία χρόνια. Ο στρατός δεν μπορεί να καταστείλει πλήρως το κίνημα γιατί πολλοί νεαροί υπαξιωματικοί βλέπουν θετικά τους στόχους του κινήματος. Αυτό δεν σημαίνει ότι ο στρατός, όπως ο Αλ Μπασίρ νωρίτερα, δεν έχει χρησιμοποιήσει τη βία, την έχει χρησιμοποιήσει. Όμως η Συμμαχία, βασισμένη στη Διακήρυξη, είναι ανθεκτική. Για αυτούς, η επαναστατική διαδικασία δεν έχει τελειώσει.

the**tr**ic**o**ntinental.org | Τριηπειρωτική: Ινστιτούτο για την κοινωνική έρευνα

 the**tr**ic**o**ntinental

 @tri_continental

 @thetricontinental